

# Proširenje obuhvata trezora radi direktnog integrisanja potrošačkih jedinica

**Mark Silins**

**Plenarni sastanak PEMPAL-ove Zajednice prakse za  
trezor**

***Beograd, 4. jun 2024.***

# Konsolidacija kroz integraciju je cilj trezora i podrazumeva brojne prednosti

- Obuhvat opšte države uključujući potrošačke jedinice poboljšava efikasnost konsolidovanog izveštavanja – budžetskog, finansijskog i statističkog
- Omogućava konsolidaciju gotovine, eliminišući neaktivne gotovinske bilanse – poboljšava mogućnosti za predviđanje i upravljanje gotovinom širom države
- Olakšava međuvladine transakcije – plaćanja između državnih organa, na primer škole i državne štamparije. Ovo smanjuje eksterne transakcije koje se moraju eliminisati kada se izveštava na konsolidovanoj osnovi
- Osigurava uporedivost fiskalnih podataka među sličnim potrošačkim jedinicama – omogućavajući bolje izveštavanje i analizu po sektorima, na primer u sektoru obrazovanja
- Takođe može da obezbedi pristup naprednim sistemima za plaćanja i prilive, računovodstvo i izveštavanje. Stručnost u vezi sa tim sistemima je takođe dostupna u Trezoru kada se pojave problemi – nešto što je veoma izazovno za potrošačke jedinice s obzirom na njihovu malu veličinu, kapacitet i fokus na pružanje usluga, a ne na finansijsko upravljanje

# Tradicionalno proširenje direktnog obuhvata izvan nivoa ministarstava bilo je izazovno

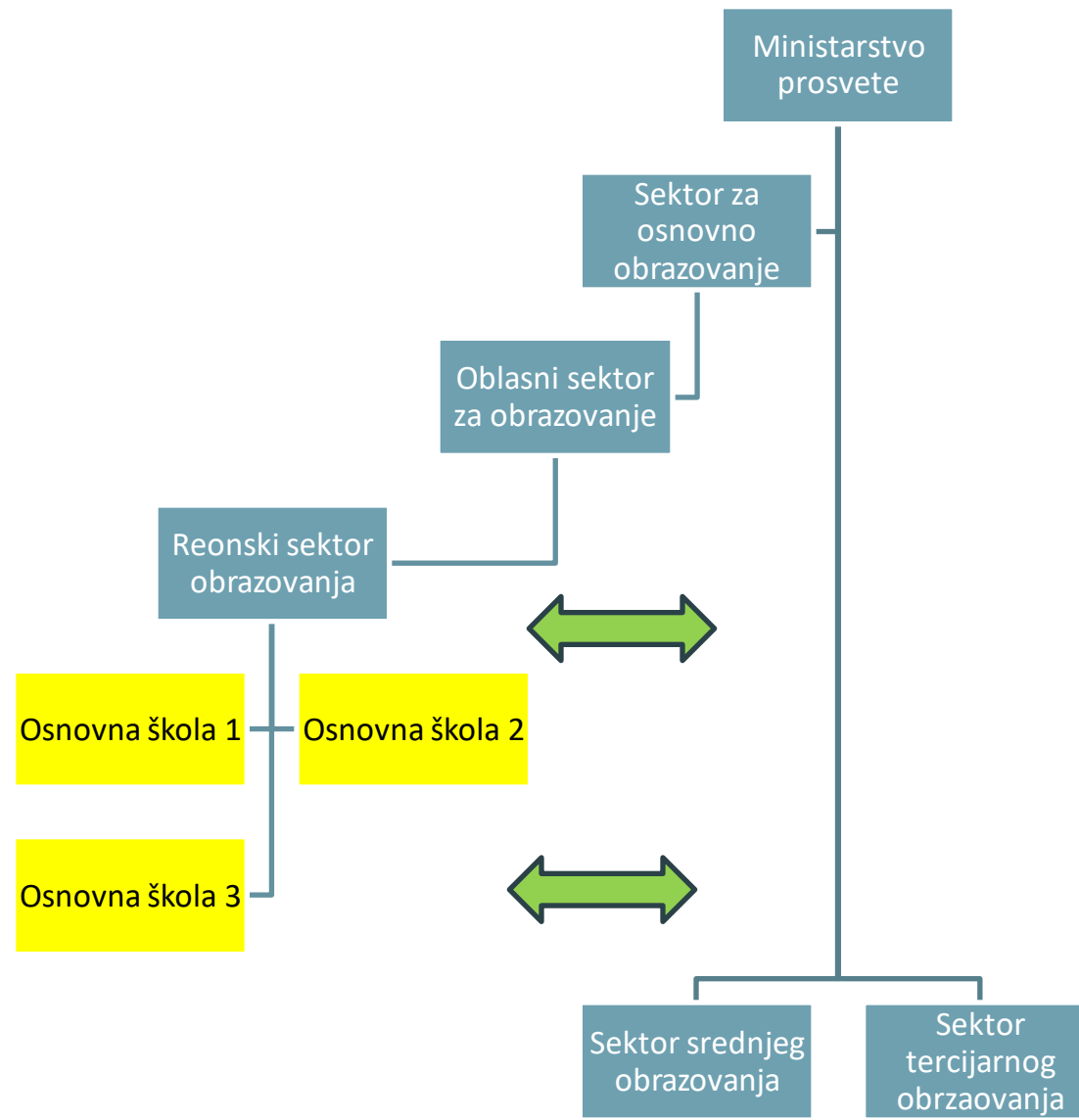
- FMIS i drugi e-alati nisu bili uspostavljeni, te su fizički dokumenti morali biti prebačeni iz potrošačkih jedinica u subjekat za obradu i odobravanje – što je dugotrajan i radno intenzivan proces
- Trezor je ponekad preusmeravao sredstva u druge svrhe kada je „gotovina“ bila manjkava
- Gotovinski bilans može uključivati sopstvene prihode, na primer grantove ili doprinose roditelja za škole – ova sredstva često imaju sopstvene zahteve za izveštavanje i potrošačke jedinice nisu uvek spremne da dele ove informacije – zabrinuti da bi budžetski prihodi mogli da budu smanjeni ako otkriju druge izvore ili sredstva
- Sopstveni prihodi nepotrošeni na kraju godine ne prenose se u narednu godinu

**Dakle, sposobnost da se potrošačke jedinice pravilno servisiraju i poverenje da sredstva neće biti preusmerena bili su glavni razlozi zašto potrošačke jedinice ne servisira direktno Trezor**

# Tradicionalna integracija potrošačkih jedinica – kroz hijerarhiju ministarstva – indirektni klijenti

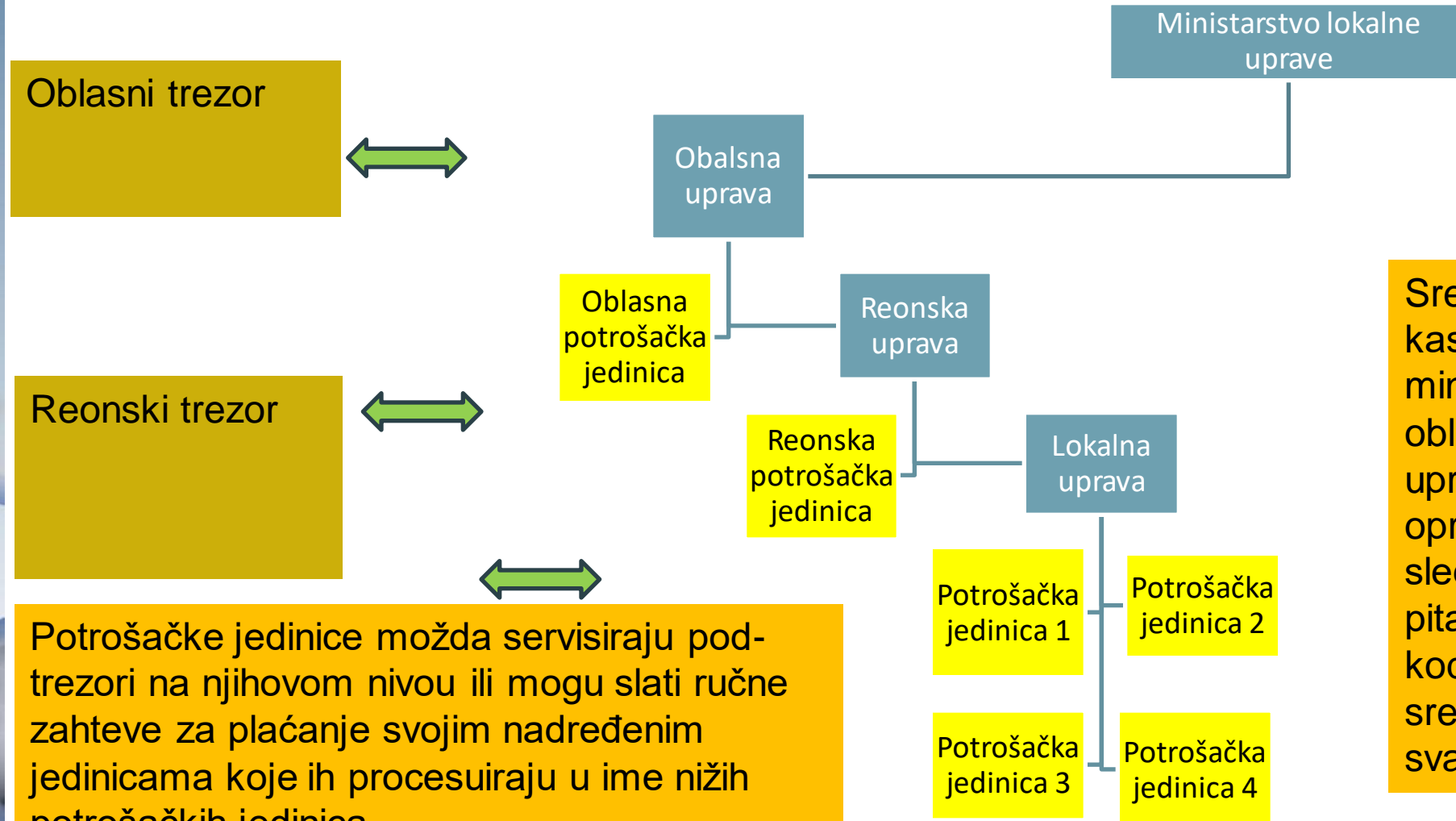
Finansiranje naniže je utvrđeno, pri čemu svaki nivo dobija svoju alokaciju, a zatim se alokacije kaskadno spuštaju na svaki niži nivo

Rizik u ovom pristupu je da sredstva nestaju na svakom nivou – svaki nivo ima svoje opšte troškove i to može dovesti do toga da malo novca stigne na najniži nivo



Uplate se mogu vršiti direktno sa bankovnih računa potrošačkih jedinica ili ručno prosleđivati Reonskom sektoru za obrazovanje

# Tradicionalna integracija potrošačkih jedinica – kroz Regionalni trezor/Hijerarhiju finansiranja – direktnih/indirektnih klijenata



Sredstva se moraju kaskadno prosleđivati iz ministarstva, preko oblasti, reona do lokalnih uprava. Svaki nivo opredeljuje sredstva za sledeći niži nivo. Isto pitanje može se javiti kao kod ministarstava, sredstva se smanjuju na svakom nivou

Potrošačke jedinice možda servisiraju pod-trezori na njihovom nivou ili mogu slati ručne zahteve za plaćanje svojim nadređenim jedinicama koje ih procesuiraju u ime nižih potrošačkih jedinica

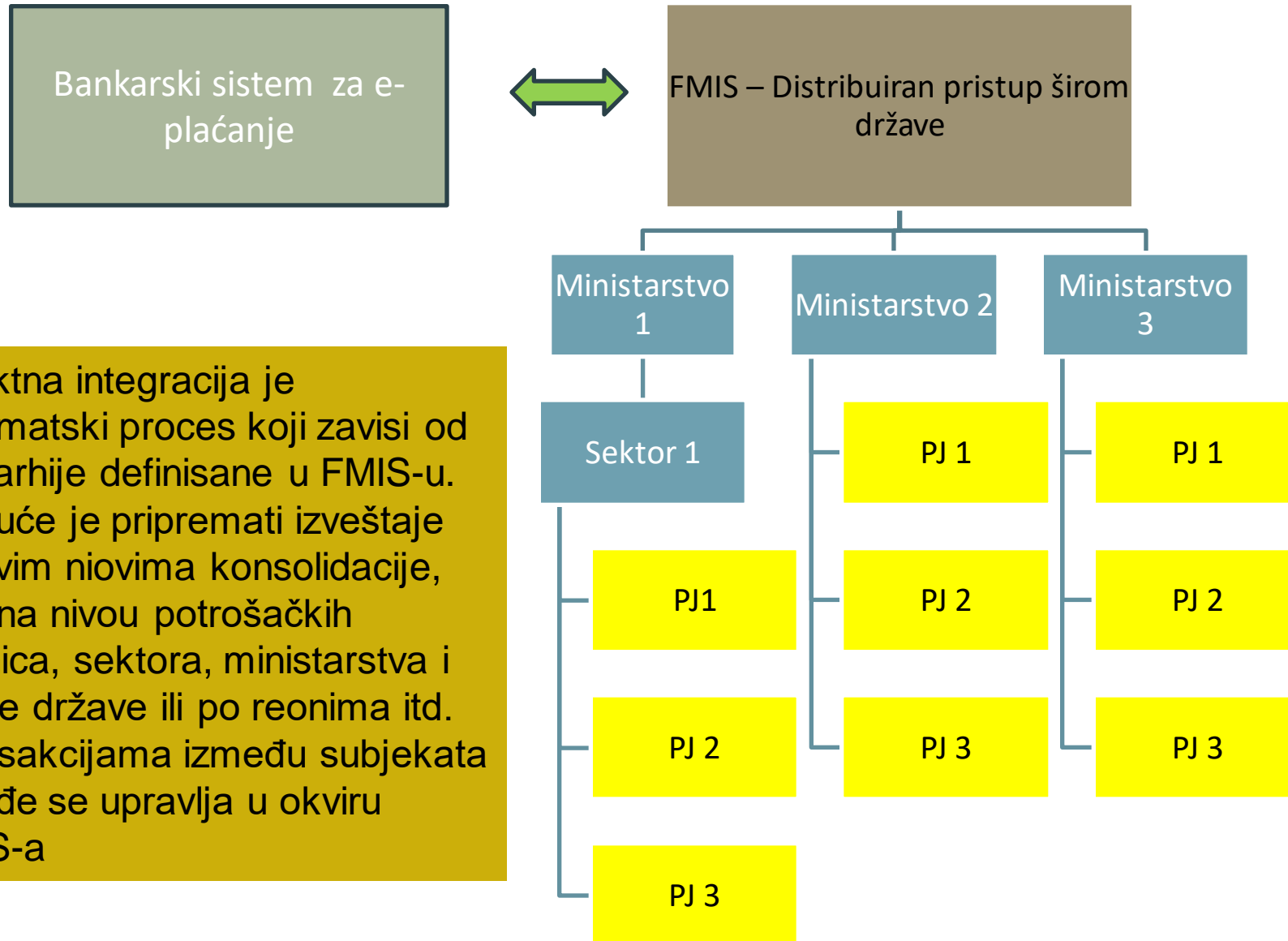
# Moderna integracija procesuiranja potrošačkih jedinica – Tri glavne opcije

Opcija 1 – Direktna integracija korišćenjem FMIS-a

Opcija 2- Direktna integracija korišćenjem API/Portala

Opcija 3- Direktna/indirektna integracija korišćenjem softvera treće strane

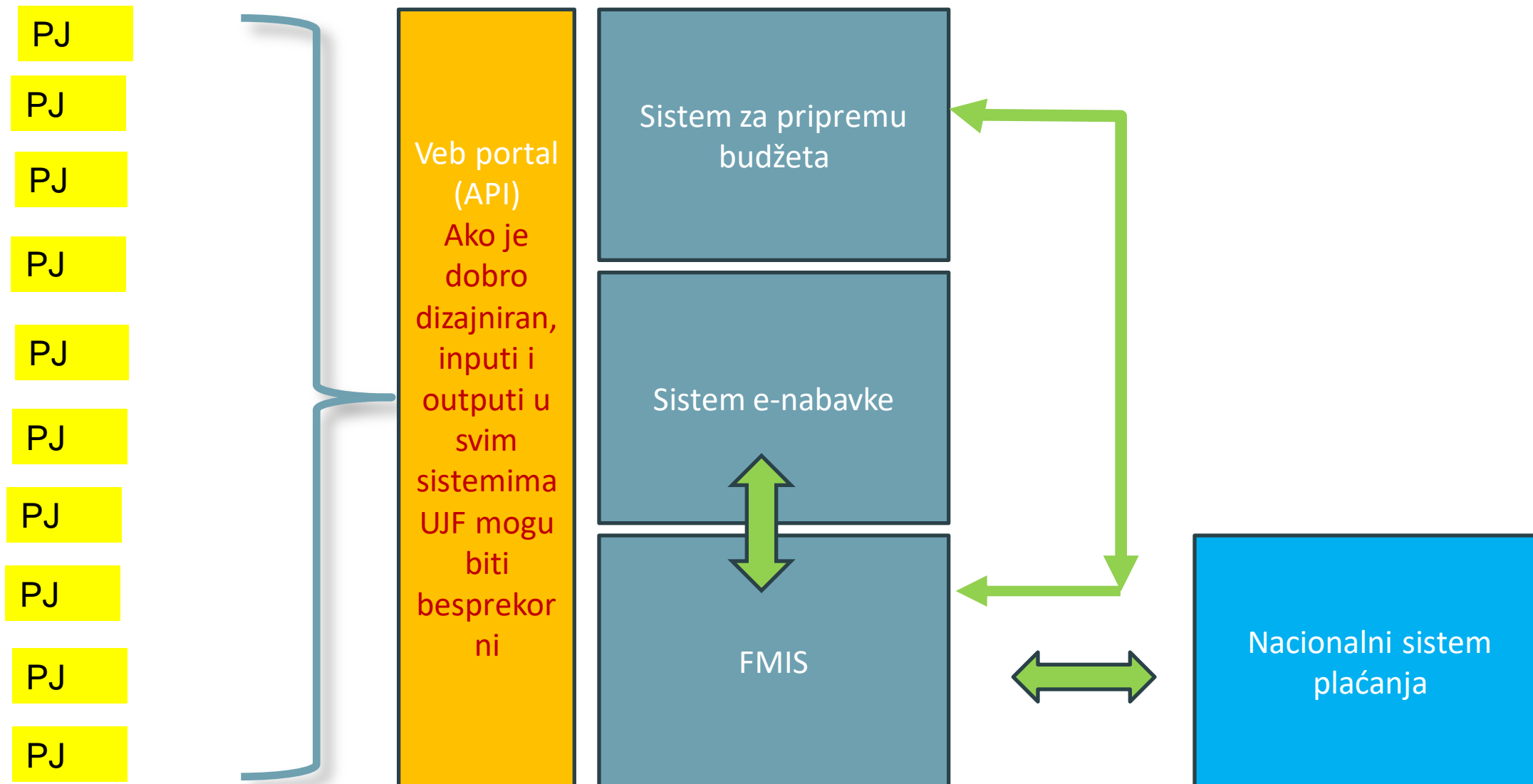
# Opcija 1 – Direktna integracija korišćenjem direktnog pristupa FMIS-u



Direktna integracija je automatski proces koji zavisi od hijerarhije definisane u FMIS-u. Moguće je pripremati izveštaje na svim niovima konsolidacije, npr. na nivou potrošačkih jedinica, sektora, ministarstva i čitave države ili po reonima itd. Transakcijama između subjekata takođe se upravlja u okviru FMIS-a

Ministarstva će i dalje imati hijerarhiju, npr. sektore i odeljenja – ovo je samo primer da su PJ klijenti FMIS-a, ali su i dalje podređeni subjekti u okviru ministarstva (ili lokalne uprave)

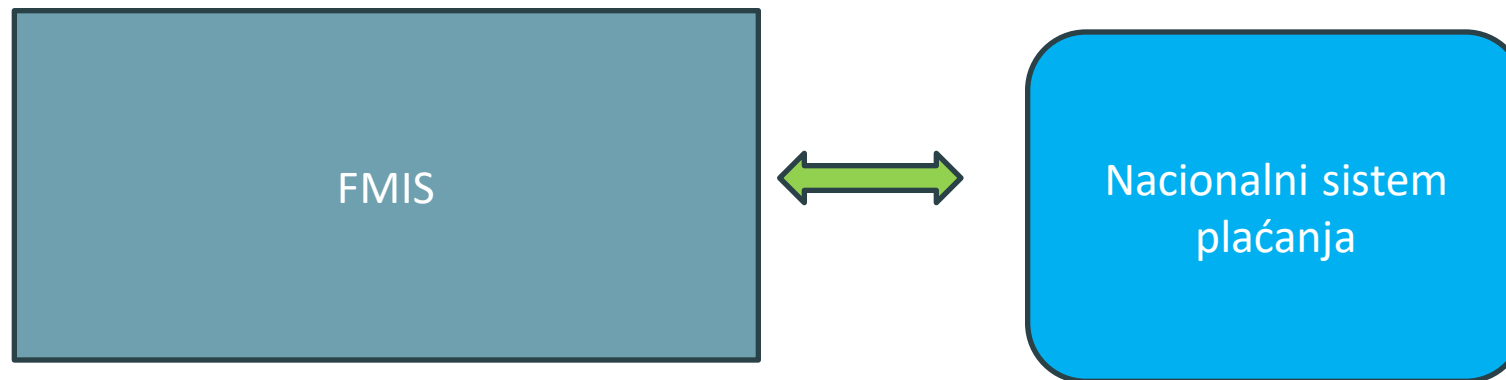
# Opcija 2- Direktna integracija korišćenjem API/Portala





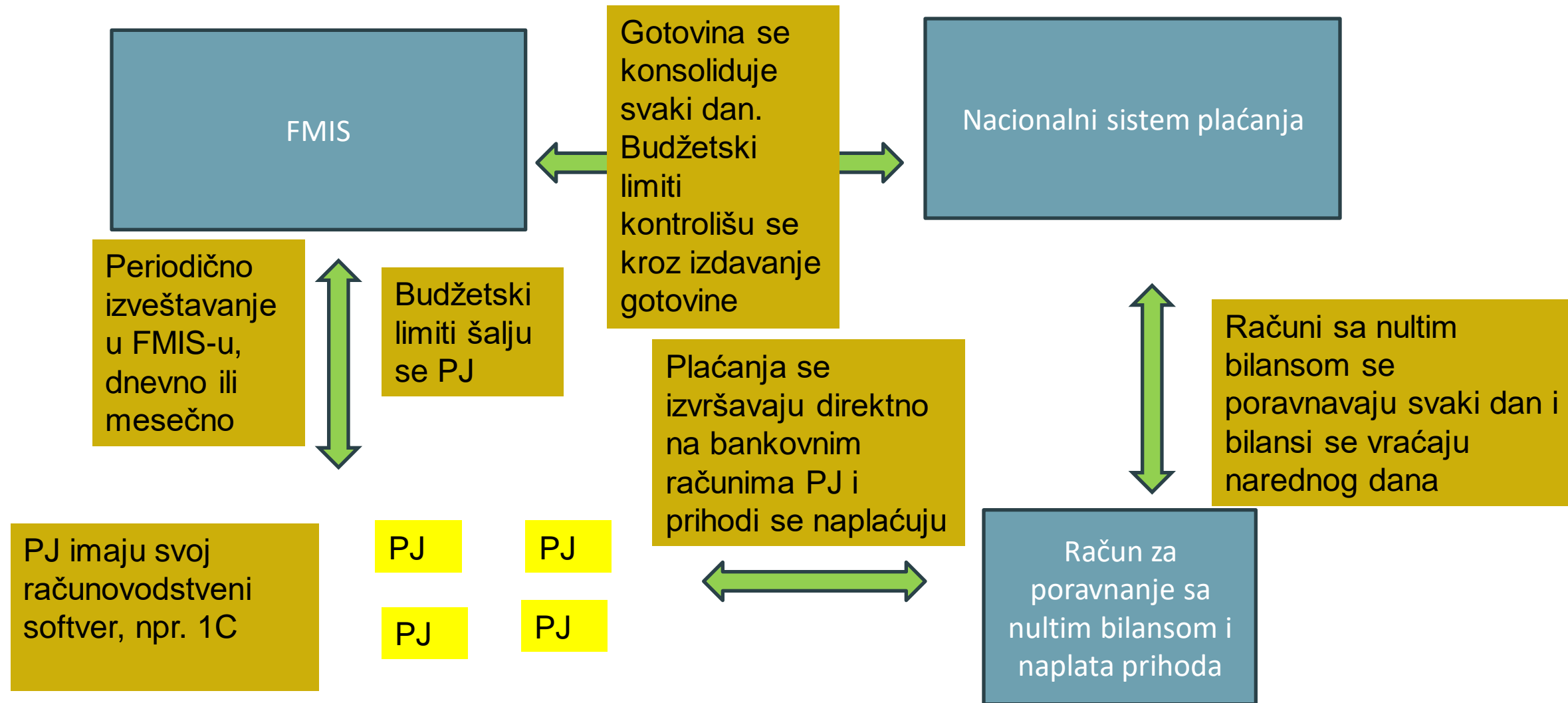
# Opcija 3A- Direktna integracija korišćenjem softvera treće strane

Transakcije se pripremaju u računovodstvenom softveru PJ i podnose se direktno u FMIS iz PJ u cilju centralne kontrole i plaćanja

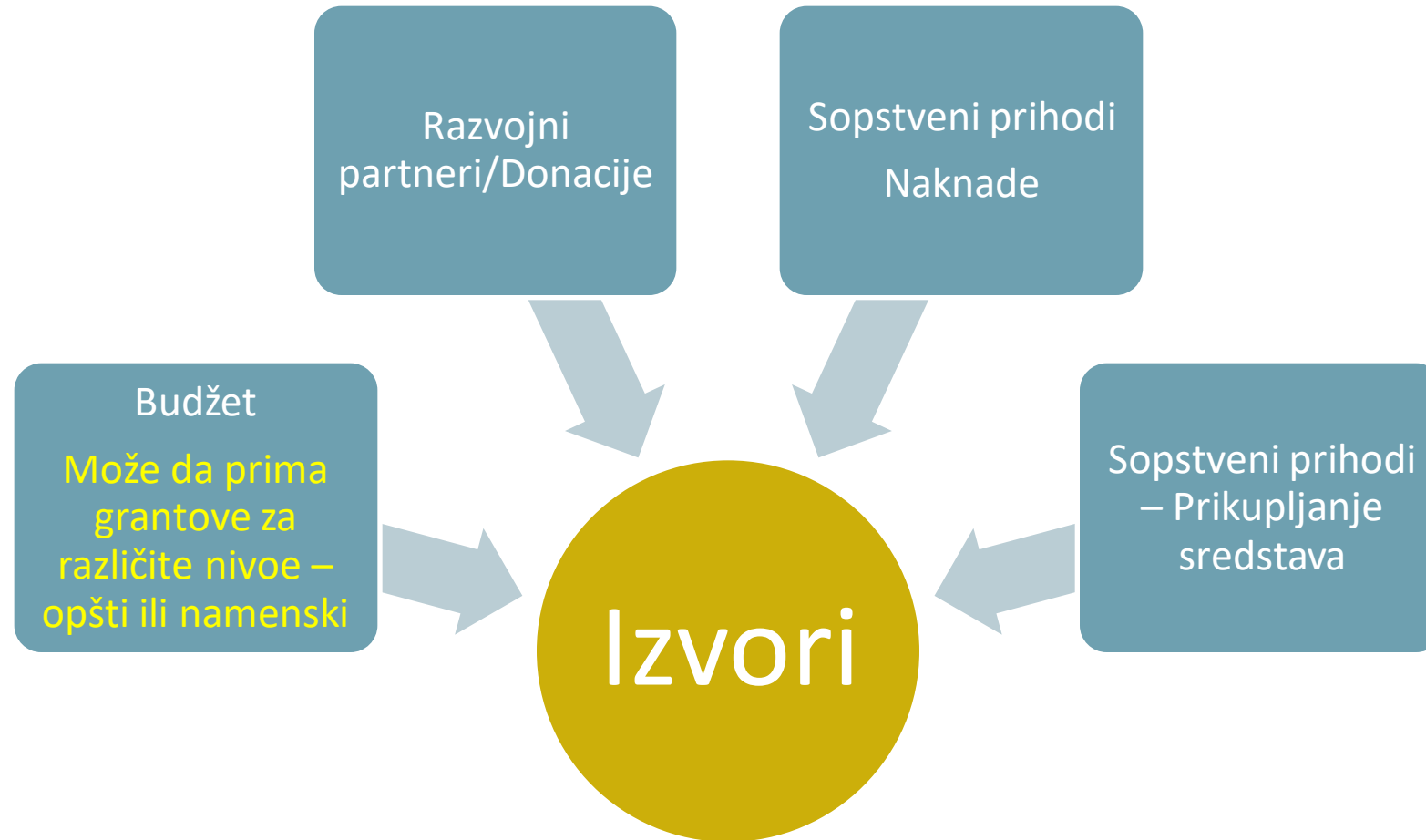


PJ imaju sopstveni računovodstveni softver npr. 1C

# Opcija 3B – Indirektna integracija za plaćanja, ali direktna integracija za finansijsko izveštavanje i/ili upravljanje gotovinom bez konsolidacije transakcija



# Puna ili delimična integracija?



- Delimična integracija znači da dualni sistemi funkcionišu za potrebe kontrole, računovodstva i izveštavanja
- Idealno, PJ bi trebalo da imaju jedan sistem za sve izvore koji podržavaju izveštavanje iz svih izvora

# Argumenti za i protiv integracije za Potrošačke jedinice

- ZA
- Percipirani gubitak kontrole – Trezor ne obrađuje uplate kada je to potrebno ili odbija uplate bez razumnog razloga
- Racioniranje gotovine – plaćanja se obrađuju sa zakašnjenjem zbog manjka gotovine
- Alati koje Trezor obezbeđuje ili procesi koji postoje su opterećujući ili nisu fleksibilni
- Trezor ne deli prinose ulaganja
- Izveštaji su loši ili ih uopšte nema – da li Kontni plan ispunjava zahteve za izveštavanje Potrošačke jedinice? – npr. svi izvori podržani

**Važno je da se PJ tretiraju kao klijenti!**

- PROTIV
- Trezor je stručnjak za upravljanje gotovinom – bolji prinosi na suficit gotovine
- Pristup modernim alatima
  - Trezor obezbeđuje tehnički softver za računovodstvo
  - Mehanizmi plaćanja i prihoda mogu biti veoma efikasni
  - Smanjeni troškovi za PJ (pod pretpostavkom da Trezor ne naplaćuje)
  - PJ mogu da rade „direktno“ – nema potrebe da se traži odobrenje ili da se „indirektno“ podnose subjektima višeg nivoa
- Uporedivost sa drugim potrošačkim jedinicama – potencijalno pravedniji sistem

# Šta Trezor mora da razmotri ako će biti podržana direktna integracija – PJ moraju da se tretiraju kao klijenti

- Osigurati da Trezor ispunjava potrebe PJ
  - Kontni plan i sistem moraju da podržavaju zahteve za izveštavanje, npr. razdvajanje sredstava prema izvorima, izveštavanje pod-subjekata ako je potrebno, projekti, itd.
  - IKT alati moraju biti jednostavni za upotrebu i pouzdani
  - Reagirajuća podrška koja se pruža PJ kada se javi potreba – npr. služba za pomoć, odgovori na razumna pitanja u roku od XX sati
- Trezor takođe mora da podrži druge zahteve za izveštavanje – na primer, izveštavanje PJ prema lokalnoj upravi, resornom ministarstvu ili razvojnim partnerima
- Trezor mora da uveri PJ da će budžet biti izvršen prema njihovim potrebama, a ne određen pitanjima upravljanja gotovinom u okviru Trezora

# Sažetak i zaključci

- Moderna tehnologija omogućava integraciju – ne postoji jedan način integracije niti postoji jedna opcija za obuhvat konsolidacije PJ
- Integracija može poboljšati računovodstvo, izveštavanje i upravljanje gotovinom – FMIS može pružiti sofisticiraniji alat nego što bi mali subjekat mogao sebi da priušti
- Takođe će povećati sredstva za PJ kao manje potrebe za srednjim nivoima upravljanja – uštede od uklanjanja distribucije sredstava i srednjih nivoa kontrole
- Takođe može poboljšati sveukupno upravljanje sektorom tako što će osigurati da su uporedive informacije lako dostupne donosiocima odluka
- Istovremeno, Trezor mora imati na umu da ne posmatra integraciju kao način nametanja nerazumne kontrole nad PJ – treba ih tretirati kao klijente i treba da zajedno dele koristi integracije!